

ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՂ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ԿԳՄՄՆ «ՄԱՐՏՈՒՆՈՒ Տ. ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ/ ՎԿ

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ՝ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՄԵԶ ԱՐԺԵՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄՈՒՄԸ
ՀԱՐՑԱԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ՄԵԹՈԴՈՎ
ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՎԱՅՐ՝ *ՄԱՐՏՈՒՆՈՒ Տ. ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ*
ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ՝ *ՀԱՄՄԻԿ ԲԵՅԲՈՒԹՅԱՆ*
ՈՒՍՈՒՑԻՉ՝ *ՔԱՆԱՔԱՐԱ ԿԱՐԵՅԱՆ*
ԴՊՐՈՑ՝ *«Վարդենիկի կրթահամալիր» ՊՈԱԿ*

Ք. Մարտունի
2022թ.

Բովանդակություն

1. Ներածություն.....	3
2. Գրական ակնարկ.....	6
3. Փորձարարական հետազոտություն.....	11
4. Հետազոտվող խմբի նկարագիրը.....	12
4. 1 Փորձարարական դաս-1.....	13
4. 2 Փորձարարական դաս-2.....	16
5. Վերլուծություն.....	18
6. Գրականության ցանկ.....	19
7. Հավելված.....	20
7. 1 Դասապլան-1.....	20
7. 2 Դասապլան-2.....	24

1. Ներածություն

Եթե ուզում ենք ավելի խորությամբ հասկանալ ինքներս մեզ, իրադարձությունները, պետք է կարողանանք գրականությունն անգիր անելուց անցնել վերլուծելու: Դա մեզ մեկնաբանելու, վերլուծելու հմտությունների զարգացման հնարավորություն կտա: Բայց եթե մենք գրականությունը չկարողանանք վերլուծել, դասեր քաղելու բաղադրիչը կմնա լավ ցանկություն: 21-րդ դարի ուսուցիչը պետք է կարողանա ապահովել սովորողների վերլուծելու կարողությունը և սեփական դիրքորոշումը ունենալու հմտությունը:

Ուսուցիչը օրինակներ ներկայացնելու հետ մեկտեղ պետք է կարողանա արդյունավետ կառավարել ժամանակը, լինել համբերատար ու պատասխանել սովորողի բոլոր հարցերին, լսել ցանկացած մեկնաբանություն, հնարավորություն տա աշակերտին ձևավորել և արտահայտել իր կարծիքը: */Գիրք պատմության ուսուցման. Ինչու, Ինչպե՞ս/*

Գրականության ուսումնառության կարևոր վերջնարդյունքներից մեկն էլ ժամանակի զգացողությունն է, եւ սա էլ դառնում է բարդություններից մեկը, որ աշակերտը հաճախ չի ընկալում նյութը, ուստի պետք է օգնել աշակերտին ստեղծագործություններին նայել այնպես, ինչպես հեղինակներն են նայել, այնուհետև վերլուծել և համեմատության մեջ գտնել ճշմարտությունը:

Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվող պետական կրթական քաղաքականության շրջանակներում առաջնահերթ է դարձել կրթության որակի բարելավմանն ուղղված՝ հանրակրթության բովանդակությունը, ուսուցման բարձր արդյունքներ ապահովող պետական չափորոշիչը, միջնակարգ կրթության յուրաքանչյուր աստիճանի առարկայացանկը, դրանց դասարանային և լրացուցիչ պարապմունքների շաբաթական ժամաքանակները, առարկայական համալիր ծրագրերի ստեղծման սկզբունքները, կառուցվածքը, ուսուցման արդյունքների գնահատման և մշտադիտարկման համակարգը և կրթական միջավայրի հիմնական պայմանները սահմանող մեկ միասնական շրջանակային փաստաթղթի՝ Ազգային կրթակարգի (National Curriculum) ընդունումը:

2. Ազգային կրթակարգը հանրակրթության բովանդակությունը սահմանող և դրա ներդրմանն ու իրականացմանը միտված նորմատիվ իրավական փաստաթուղթ է:

1) Ազգային կրթակարգը (այսուհետ՝ Կրթակարգ) ներկայացնում է տարրական, հիմնական և միջնակարգ հանրակրթական ընդհանուր ծրագրերի շրջանավարտներին ներկայացվող ընդհանրական որակական պահանջները, հանրակրթական հիմնական ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնը, սովորողների ուսումնական բեռնվածության ծավալը, գնահատման համակարգը, կրթական միջավայրին և ռեսուրսներին վերաբերող նոր պահանջները:

2) Կրթակարգի նորմերն ու դրույթները պարտադիր են Հայաստանի Հանրապետության կրթության կառավարման մարմինների, տարրական, հիմնական և միջնակարգ ընդհանուր, հատուկ և մասնագիտացված հանրակրթական ծրագրեր (այսուհետ՝ հանրակրթական ծրագրեր) մշակողների և այդ ծրագրերն իրականացնող ուսումնական հաստատությունների համար՝ անկախ դրանց կազմակերպական-իրավական ու սեփականության ձևերից և ենթակայությունից:

3) Կրթակարգի գլխավոր նպատակը որակյալ կրթության ապահովումն է

Միջնակարգ կրթության երրորդ աստիճանի՝ ավագ դպրոցի շրջանավարտի պատրաստվածությանը ներկայացվող ընդհանրական ծրագրային պահանջների կատարման արդյունքում ակնկալվում է, որ միջնակարգ (ավագ) դպրոցի շրջանավարտը պետք է ունենա ազգային և քաղաքացիական բարձր գիտակցություն, դրսևորի արժանապատիվ, հարգալից և մարդասիրական վարքագիծ ուսումնական գործունեության ընթացքում, ընտանիքում և իր առօրյա կյանքի մյուս ոլորտներում՝

ա. կարևորի իր ազգային ինքնությունը, գնահատի հայ ժողովրդի և հայ գրականության տեղն ու դերը համաշխարհային գրականության մեջ, պատրաստ լինի իր մասնակցությունը բերելու հայ գրականության ու մշակութային կյանքի հզորացման գործին,

բ. ունենա գրական և արդի հասարակական երևույթները ինքնուրույն հետազոտելու, զարգացման նախագծեր կազմելու և ստեղծագործելու կարողություններ,

գ. հարգի մարդու հիմնարար իրավունքները և քաղաքացիական ազատությունները, լինի իրավագիտակ,

դ. ունենա ֆինանսական գրագիտություն, կարողանա կողմնորոշվել տնտեսական հարաբերություններում,

ե. պատասխանատվություն ցուցաբերի առօրյա կյանքում, լինի մարդասեր, հանդուրժողական և հարգալից վերաբերմունք ունենա շրջապատի նկատմամբ, լինի բարեկիրթ, զուսպ և քաղաքավարի,

զ. լինի ընտանեկան կյանքի արժեքների կրողը, գիտակցի ընտանիք կազմելու կարևորությունը, պատրաստ լինի ընտանեկան կյանքին,

է. կարողանա համագործակցել ինչպես տարեկիցների, այնպես էլ ծնողների, իրենից մեծերի ու փոքրերի հետ, հարգանք ունենա մեծահասակների հանդեպ, գնահատի և արժևորի նրանց վաստակը,

ը. մասնակցություն ունենա հանրային կյանքին, կատարի արդյունավետ թիմային աշխատանք, աշխատանքում լինի գործունյա և նախաձեռնող, ունակ լինի համագործակցելու համայնքի անդամների հետ,

թ. ազատ ու անկաշկանդ արտահայտի սեփական կարծիքը, ունենա ակտիվ, կառուցողական և հանդուրժող քաղաքացիական դիրքորոշում, իր գործունեությունը պլանավորելու հմտություն:

Գրականության ուսուցիչը

պետք է կարողանա իր առջև գլխավոր նպատակ դնել՝ ի՞նչ անել, որ աշակերտը սեփական փորձով հասկանա, թե ինչպես է ստեղծվում գրական ցանկացած երկ, կարողանա քննարկել նյութի բովանդակությունը, նշի պատճառներն ու հետեւանքները: Հասկանա՝ ինչպես է կարելուրվում իրադարձությունը եւ ի՞նչ հարցեր են ծնվում գրականություն ուսումնասիրելիս:

2. Գրական ակնարկ

Կրթությունը ամենահզոր զենքն է, որը դու կարող ես օգտագործել աշխարհը փոխելու համար: /Նեյսոն Մանդելա/

Անձնային արժեքների խնդիրը քննարկվել է տարբեր գիտակարգերի շրջանակներում և տրվել դրանց բազմաթիվ սահմանումներ: «Անձնային արժեք» հասկացությունը կիրառվում է տարբեր նշանակություններով: Մակայն միասնական կարծիք այս հասկացության սահմանման վերաբերյալ գոյություն չունի: Գրականության մեջ առանձնացնում են «արժեք» հասկացության առավել քան հարյուր սահմանումներ, որոնցում առաջարկվում են տվյալ խնդրի դիտարկման տարբեր մոտեցումներ և կողմեր: Մեր առջև նպատակ ենք դրել խմբավորել տարբեր տեսություններում անձի արժեքների վերաբերյալ ներկայացվող տեսակետները, ինչը հնարավորություն կտա բացահայտելու արժեքների ձևավորման հիմնական օրինաչափությունները: Մասնագիտական գրականության վերլուծության արդյունքները ցույց են տալիս, որ յուրաքանչյուր հասարակություն, սոցիալական խումբ, հասարակական խմբավորում ստեղծում է իրեն հատուկ ընդհանուր և յուրահատուկ արժեքային համակարգեր և վարքականոններ, որոնք արտահայտում են նրանցում գերակայող հետաքրքրությունները և նպատակները: Այդ հասարակությանը պատկանող մարդը ընդունում է դրանք որպես իր վարքի չափանիշ: Անձնային արժեքը մարդու մասին գիտությունների՝ փիլիսոփայության, հոգեբանության, մանկավարժության, սոցիոլոգիայի և այլ գիտությունների կարևոր խնդիրներից մեկն է: Չնայած որ արժեքների հոգեբանական սահմանումների մեծամասնությունը հիմնվում են արժեքների և արժեքային կողմնորոշումների փիլիսոփայական և սոցիոլոգիական հայեցակարգերի վրա, անձնային արժեքների հոգեբանական հասկացումը էապես տարբերվում է այլ գիտություններում արժեքների մեկնաբանությունից: /Նանե Ջեյնայան/

Վերջին երկու տասնամյակում հայ իրականության մեջ արժեքների փոխակերպումները շարունակական բնույթ են կրում: Այս գործընթացը մեծապես

պայմանավորված է տարբեր ուղղորդում ունեցող տեղեկատվական հոսքերով, տեղեկատվադաշտի առևտրայնացմամբ ուղեկցված իրողություններով, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների զարգացմամբ, համաշխարհային տեղեկատվական միջավայրի ձևավորմամբ: Վերջիններիս գործունեության հիմնական տարածքն ու միջոցը ՁԼՄ-ներն են, և առաջին հերթին՝ էլեկտրոնային ՁԼՄ-ները (հատկապես նոր մեդիան և հեռուստատեսությունը): Ուստի վերջիններիս ուսումնասիրությունը և հանրային գիտակցության վրա դրանցից յուրաքանչյուրի ազդեցության չափաբաժնի ճշտումը թույլ կտա հստակեցնել հայ հասարակության գերակա արժեքների ձևավորման և փոխակերպումների ընթացքն ու ներքին շարժառիթները: Հանրային արժեքների հանդեպ ուշադրությունը հատկապես կարևոր է Հայաստանի նման հակամարտությունների մեջ ներքաշված, արտագաղթի մեծ տեմպեր ունեցող պետության համար: Համաշխարհայնացման գործընթացը մեծ ազդեցություն ունի հայի արժեհամակարգի ձևափոխումների վրա: Նորագույն տեխնոլոգիաների զարգացմամբ տեղեկատվությունը դարձել է խիստ շարժուն, ինչը նույնքան շարժուն է դարձրել մշակութային ներթափանցումները: Դրանք հիմնականում իրականացվում են համացանցի միջոցով տեղեկատվական տեխնոլոգիաների առաջատար Արևմուտքից, իսկ այս ամենի արտացոլումը պարզորոշ երևում է հեռուստատեկրանից. պետական այրերը և պարզապես քաղաքացիները ՀՀ կենսագործունեության ցանկացած բնագավառում իրենց քայլերի իրավացիությունն ապացուցելու համար ներկայացնում են դրանց առնչություններն ու գուրգահեռները արևմտյան համապատասխան համակարգերի հետ, ինչը վերածվում է արևմտյան արժեքների գովազդի, ձևավորում կարծիք դրանց միանշանակ ճշմարտացի լինելու մասին, որոշակի անվստահություն առաջացնում սեփական արժեքների, ազգային ներուժի հանդեպ: Արժեքային այս փոխակերպումները, որոշ իմաստով, նպաստում են արտագաղթի ծավալների մեծացմանը: Անգլերեն լեզվի քարոզչությունը համացանցում, մասամբ նաև հեռուստատեկրանից փոխեց այս լեզվի հանդեպ արժեքային պատկերացումները, ինչը հանգեցրեց սոցիալական վարքի որոշակի դրսևորումների. մի կողմից՝ սկսեցինք համատարած անգլերեն սովորել, մյուս կողմից՝ ձևավորվեց անգլերենի անփոխարինելիության պատկերացում. այսօր ՀՀ պետական

բուհեր տարեկան ավարտում են մոտավորապես 5 անգամ ավելի օտար լեզուների, քան հայոց լեզվի մասնագետներ: Դիմորդների թվի համեմատության դեպքում տարբերությունը վստահաբար շատ ավելի մեծ կլինի: Հայ-թուրքական և հայ-ադրբեջանական տեղեկատվական հարաբերությունները բնորոշվում են Թուրքիայի և Ադրբեջանի հարձակողական քաղաքականությամբ: Այս պետությունների հովանավորությամբ գործում են կառույցներ, որոնք միտված են հայության գերակա արժեքների նսեմացմանը. նրանք ջանք չեն խնայում վարկաբեկելու հայոց բանակը, մեզանում ձևավորելու անպաշտպանության, ՀՀ հանդեպ արհամարհանքի զգացողություն, լարվածություն առաջացնելու ներքաղաքական դաշտում: Այս նպատակներին մեծապես ծառայեցնելով նոր մեդիայի հնարավորությունները՝ ստեղծում են ռուսալեզու, անգամ հայալեզու կայքեր, ակտիվ գործունեություն ծավալում սոցիալական ցանցերում: Տեղեկատվադաշտի առևտրայնացումն, իր հերթին, թելադրեց արժեհամակարգի ձևավորման սեփական կանոնները: Մերօրյա ԶԼՄ-ները, ցավոք, դաստիարակչական գործառույթը համարում են ոչ շահութաբեր՝ առաջնային տեղ հատկացնելով ժամանցայինին: Այս ճանապարհին ետին պլան են մղվում ազգային, պետական, մշակութային, քաղաքակրթական արժեքները, ինչը դառնում է հանրության արժեհամակարգի ձևախեղման պատճառ: Մեդիասպառողը չի սիրում, երբ իրեն սովորեցնում են, և պարզունակ մատուցման դեպքում արժեքներն իրոք չեն գտնի իրենց հասցեատերերին: Տվյալը: Փոխարենը, ժարգոնային խոսք և խաթարված արժեքներ ներկայացնող զվարճալի հաղորդումներն ու հեռուստասերիալները, սեռական, կրոնական և հոգեբանական շեղումներ քարոզող կայքերը, սոցիալական ցանցերում առկա հաճախ վտանգավոր ուղղորդումները, բռնություն գովազդող համակարգչային խաղերը գտնում են իրենց սպառողին: Եվ ամենից հաճախ այդ սպառողը դեռահասն է, ով չունի կայացած արժեհամակարգ, սոցիալական վարքի կարգավորման մեխանիզմներ, առավել հակված է ընդօրինակելու շրջապատին: Դեռահասության տարիքում (մասնագետների մեծամասնության կարծիքով՝ 12-16 տարեկան) է ձևավորվում մարդու աշխարհընկալման, աշխարհայացքի և, առհասարակ, առաջնային արժեքների համակարգը: Այս շրջանում անչափահասը սկսում է ակտիվորեն վերաիմաստավորել իր նախկին մոտեցումները,

փորձում է դուրս գալ ավագների ազդեցության ոլորտից, նրա համար ավելի կարևոր է դառնում շրջապատի կարծիքը, փորձում է հարմարվել նրանց կողմից ընդունելի նորմերին և հաստատվել տարեկիցների միջավայրում: Իսկ դեռահասը վաղվա արժեքների կրողն է, ուստի կարևոր է այսօր արդեն նրան ներարկել առողջ արժեքներ, ապագայի հասարակության համար պատրաստել հայրենասեր, քաղաքակիրթ քաղաքացիներ: Այս գործը մասամբ իրենց վրա պետք է վերցնեն ընտանիքը, դպրոցը և ԶԼՄ-ները: Մասնագետների պնդմամբ, հեռուստատեսությունը դեռահասի վրա ներազդման ուժով 3-րդ տեղում է ընտանիքից և դպրոցից հետո: Մինչդեռ հայաստանյան հեռուստա և ռադիո եթերներից հաճախ հնչող ոչ ճիշտ հայերենը, ցածրաձաշակ երաժշտությունը, բռնության տեսարաններ, խաթարված մտածելակերպ ու շարժումն պարունակող հեռուստահաղորդումներն ու ֆիլմերը, սոցիալական կայքերում հակասոցիալական, հակապետական ու հակազգային արժեքներ քարոզող «ընկերները» յուրօրինակ բռնություն են դեռահասի արժեքների հանդեպ: */Սնահիտ Մենենշյան, Զարուհի Սարգսյան, Վարդուհի Ստեփանյան/*

Այս խնդիրների լուծումը առաջնային է հատկապես հայոց լեզվի և գրականության դասաժամերի միջոցով: Գրականության ուսուցիչները գրեթե ամեն դասին առնչվում են սովորողների արժեքների ձևավորմանը, և, կամա թե ակամա դառնում են այդ արժեքները ամրապնդող: Որպեսզի մենք ունենանք ճիշտ դիրքորոշում ունեցող և լավագույն արժեքներով օժտված սերունդ պետք է կիրառենք մի շարք մեթոդներ և հնարներ:

Ուսուցման ընթացքում տարբեր մեթոդներ կիրառելիս օգտագործվում են հարցեր և հարցադրումներ, որոնք նպատակ ունեն պարզելու սովորողների գիտելիքների ընդհանուր մակարդակը, ապահովելու մտքերի ու գաղափարների ընկալում, խթանելու նրանց ակտիվությունն և ներգրավվածությունը ուսուցման գործընթացում:

Հարցերը կամ հարցադրումները աշակերտների մտածողությունը խթանելու, տեղեկատվությունը հիմնավոր ընկալելու, համակարգելու, ստեղծագործական և քննադատական մտածողությունը զարգացնելու կարևոր գործոն են:

Ուսուցման ընթացքում կարևոր է ոչ միայն հարցերը ճշգրիտ ներկայացնելը, այլ նաև դրանց տրամաբանական հերթականությունն ապահովելը, որի բացակայությունը կարող է աշակերտներին շեղել մատուցվող նյութից կամ դասի նպատակից:

Հարցերը պետք է լինեն՝

ա/ հստակ

բ/ նպատակաուղղված

գ/ հակիրճ

դ/ տեղին

ե/ աշակերտների մակարդակին համապատասխան

զ/ տրամաբանական հաջորդականությամբ

է/ մտածելու տեղիք տվող

Հարցերի և հարցադրումների վերջնական նպատակը աշակերտներից պատասխան և արձագանք ակնկալելն է և ուսուցանվող նյութի ընկալումն ապահովելն է: Ուսուցման ընթացքում տարբեր տեսակի հարցերն ու հարցադրումներն հիմնականում օգտագործվում են հետևյալ նպատակներին հասնելու համար:

Հարցերը բաժանվում են երկու հիմնական մասերի:

Հարցերի յուրաքանչյուր տեսակ ունի իր առանձնահատկությունը և կարևոր դեր ունի դասավանդման ընթացքում:

3. Փորձարարական հետազոտություն

Ի տարբերություն այն դասերի, որոնց այցելում են ստուգման կամ մանկավարժի աշխատանքում նոր փորձի տարրեր փնտրելու նպատակով՝ փորձարարական դասերը ուսուցիչներին առաջարկվում են նոր մեթոդիկա: Համապատասխանաբար, ուսումնական պրոցեսի մյուս կողմերը չեն դառնում ուսումնասիրման առարկա: Դիտարկվող դասը որոշակի է դարձնում նորի և պրակտիկայում լայն կիրառում գտած ուսուցման միջոցների համապատասխանելիությունը, նրանց գործառութային փոփոխությունները ներմուծվող նորի հետ համապատասխանեցված: Ուսումնասիրում է ներկայացվող նորույթի առաջընթացի հնարավորությունը ուսուցման ժամանակի և ուժի նվազագույն կորստի նպատակով, նրա արդյունավետությունը կայանում է սովորողների կարողությունների, հմտությունների և գիտելիքների համակարգի զարգացման վրա դրական ազդեցությամբ:

Փորձարարական դասի դիտարկմանը այցելած մանկավարժը պետք է պատասխանի հետևյալ հարցերին՝

- կարո՞ղ է արդյոք ներկայացվող նորույթը նա կիրառել իր փորձի ժամանակ,
- որո՞նք են նրա կիրառման սահմանները,
- հնարավո՞ր է արդյոք նրա կիրառումը հանգեցնի բացասական հետևանքների,
- ինչպիսի՞ տեղեկատվական լրացուցիչ աղբյուրներ պետք է ուսումնասիրել իր աշխատանքում կիրառելու համար և այլն:

Փորձարարական դասին այցելող մանկավարժը իր կոլեգայի փորձը ուսումնասիրում է իր փորձի տեսանկյունից, հետևաբար, ինքնաբերաբար նա միաժամանակ իր գործունեությունն է ենթարկում գնահատականի:

Դասի արդյունքում պետք է արտացոլվեն հետևյալ հարցերի պատասխանները՝

- հասե՞լ է նա դասի մեթոդական նպատակին,
- իրագործե՞լ է ուսումնադաստիարակչական գործընթացին վերաբերող խնդիրները:

4. Հետազոտվող խմբի նկարագիրը

Որպես հետազոտման խնդրահարույց թեմա ընտրվել է 8-րդ դասարանի մի քանիաշակերտների առաջադիմության, պասիվության հետ կապված հարցերը: Այդ դասարանում սովորում են 17 աշակերտ՝ 6 աղջիկ, 11 տղա: Աշակերտների մի մասը բավականին ակտիվ է՝ աշխույժ: Նրանք կարողանում են պատմել, պատասխանել հարցերին, որոշ չափով վերլուծել, սակայն մյուս մասը պասիվ է: Մասամբ են մասնակցում դասերին, աշխույժ չեն, չեն կարողանում վերլուծել: Սովորողների մեծ մասը կարողանում է դասը պատմել, պատասխանել հարցերին, մյուս մասը կատարում է աշխատանքներ, սակայն գրականության դասը առանց կարծիքներ արտահայտելու, առանց իրենց դիրքորոշումը պարզաբանելու, հետաքրքիր և արդյունավետ կազմակերպել չի լինի: Ուսումնասիրվող դասարանում Գրականություն առարկան դասավանդվում է շաբաթական 3 ժամ ժամաքանակով: Գրականություն առարկան ուսումնասիրում են երեքշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերին, ինչը հնարավորություն է տալիս սովորողներին պատրաստվել, մտորել և հասնել եզրահանգումների: Լավագույն դեպքում սովորողները պետք է գրականության դասի ընթացքում հասկանան, թե ի՞նչ է գրականությունը, ինչպե՞ս է գրականությունը տեղակայվում տարածական արվեստի մեջ, ինչպիսի՞ անփոխարինելի դեր կարող է կատարել արժեքային համակարգի ձևավորման գործում:

Անհրաժեշտ եմ համարում բոլոր սովորողների ներգրավվածությունը դասապրոցեսին: Իրավիճակը ցույց է տալիս, որ այն հետազոտման կարիք ունի, և եթե ցուցաբերվի ճիշտ և նպատակային մոտեցում, ապա հնարավոր կլինի կարճ ժամանակահատվածում հասնել էական առաջընթացի: Երեխաներից յուրաքանչյուրի խնդիրը անհատական է, ուստի նպատակահարմար է, որ դիտարկվեն որպես առանձին դեպքեր: Սովորողների մոտ կգարգացնենք ընկալումները, եթե դասապրոցեսը կազմակերպենք ճիշտ, կիրառելով անհրաժեշտ մեթոդներ և հնարավորինս <<բաց>> առաջադրանքներ և հարցեր:

4. 1 Փորձարարական դաս 1

Դասի հենց սկզբից սովորողների համար պետք է պարզ լինի, թե ի՞նչ նոր բան են սովորելու տվյալ դասաժամին, ի՞նչ նոր բան են կարողանալու անել և իմանալ դասի վերջում: Դասի վերջնարդյունքը կլինի բավարարված, հազեցած գիտելիքներով և կարողություններով: Կբարձրանա սովորողների ինքնավստահությունը, նաև ձեռք բերված հմտությունները համադրելու լուրջ կարողություն ձեռք կբերեն: Առաջինը ընտրվել է այն դասը, որը ձևակերպվում է որպես նոր նյութի ուսումնասիրություն: Աշակերտներին նախապես հանձնարարվել է ծանոթանալ Նար-Դոսի «Ես և նա» նորավեպին, ինչն իրենից ներկայացնում է երկու սիրո պատմություն, որ պատմում են Ես-ը և Նա-ն: Աշխատանքի նկարագրություն համար նպատակահարմար է ներկայացնել

դասը՝ (պլանը հավելվածում), դրա ընթացքը, պրոբլեմային հարցերը և լուծման հնարավորություններն ու ուղիները: Մինչև դասը սկսելը ձևակերպվում է դասի առանցքային, հարցերը: Կարևոր է, որ հարցերը բարդ չլինեն, որպեսզի աշակերտները կարողանան դրանք լուծել և խոչընդոտներից չհուսահատվեն: Առաջին դասի թեման էր՝ «Ես»-ը:

Դասը սովորողներին կօգնի հասկանալ, թե ինչպես փափուկ կենցաղին սովոր Ես-ը կործանվեց հոգեկան հարվածից: Այն կօգնի աշակերտներին հասկանալու և կյանքում ուժեղ լինելու՝ ճակատագրի նախապատրաստած փորձություններին պատվով դիմագրավելու, չհուսահատվելու ու չնահանջելու համար: Թույլ կտա փաստարկել, պայքարելու, չհանձնվելու արժեքներն ու համոզմունքները:

Դասի սկզբում հնչում են հետևյալ հարցերը՝

1. Ո՞վ էր Ես-ը, որտե՞ղ և ո՞ր կուրսում էր սովորում:
2. Ի՞նչ էր նրա համար սիրած աղջկա գոյությունը:
3. Փառավոր ապագայի սպասումն ինչպե՞ս կործանվեց Ես-ի համար:
4. Սիրած աղջկանից ի՞նչ բովանդակության նամակ ստացավ Ես-ը:
5. Ինչպե՞ս է հուսալքումը կամաց-կամաց համակում Ես-ին:
6. Ինչպե՞ս է Ես-ը աստիճանաբար դառնում կորած մարդ:
7. Ի՞նչ են հասկանում «կորած մարդ» ասելով:
8. Իր վիճակի անհուսությունը գիտակցելով՝ սթափ պահերին ինչպե՞ս է Ես-ը բացատրում իր անկումը:

Աշակերտները որպես քննարկման հարց վերցրել էին, թե որն է Ես-ի կործանման պատճառը:

Նյութի բովանդակությունը սովորողներին հասցնելու, նրանց գործուն մասնակցությունը գիտելիքի ձեռքբերմանը ապահովելուն դասն արդյունավետ վարելու համար ուսուցման գործընթացում կիրառվելու են հետևյալ դիդակտիկ նյութերը՝

. դասագիրք

.տետրեր

.այլ իրեր

Դասարան մտնելուց հետո ուսուցիչը ունի մեկ ամենակարևոր քայլ՝ կոտրել սառույցը սովորողների և սովորեցնողի միջև: Այդ նպատակով նա սկսում է կարճ հարցերի միջոցով և խթանել նրանց հետաքրքրությունը, և ծանոթացնել դասի կառուցվածքին:

Օրինակ հնչում են հետևյալ հարցերը.

. Տեսնենք ով՞ կհիշի և կթվարկի Նար-Դոսի առավել հայտնի գործերը:

. Այսօր ձեզ համար բացահայտումների օր է լինելու:

. Այսօրվա թեման կսովորեցնի երբեք չնահանջել, ինչ էլ որ լինի, քանզի դժվարությունները մարդու համար են:

. Պայքարող մարդը կհասնի իր առջև դրված բոլոր նպատակներին, այնպես որ պետք չէ հանձնվել ու հետ քաշվել:

Աշակերտներին ակտիվացնելուց հետո հնչում է հարց.

Ո՞վ է կատարել տնային առաջադրանքները: Ի՞նչ հարցեր են առաջացել: Եթե հարցեր չունեն տնային առաջադրանքները կներկայացնեն դասը պատասխանելու ընթացքում: Տնային հանձնարարությունները ստուգվում են ընթացիկ հարցերի միջոցով:

Աշակերտները շահագրգռվածությամբ սկսում են վերհիշել նախորդ օրվա իրենց յուրացրած նյութը, մեկը մյուսին լրացնելով ներկայացնում են նյութը:

Աշակերտներին հետաքրքիր է դառնում դասի սպասվելիք բացահայտումները:

Աշակերտները բացում են իրենց տետրերը և պատրաստվում դասին: Կրկնում են դասը:

Ուսուցիչը մոտենում է գրատախտակին և կիրառում <<մտագրոհ>> մեթոդը, որի միջոցով թույլ է տալիս արտահայտվել բոլոր աշակերտներին: <<Մտագրոհի >> միջոցով կարողանում է ապահովել բոլոր սովորողների ներգրավվածությունը, հասկանալ թեմայի

յուրացման մակարդակը:Այնուհետև հրահասանգում է աշակերտներին մտածել մեկ հետաքրքիր դրվագ իրենց արտահայտած մտքի շուրջ:

Այնուհետև ուսուցիչը ԽԻԿ համակարգի միջոցով ուղղորդում է սովորողներին :

Այս փուլում նրանք ներկայացնում են նյութը,որի ընթացքում հնչում են հարցեր՝ ներգրավելով մյուս սովորողներին նյութի քննարկման մեջ:

Ուսուցիչը խթանում է, հիշեցնում է, հարցեր է տալիս:

Աշակերտները մեկը մյուսին արագ հաջորդելով ասում են իրենց սովորած և յուրացրած թեմային վերաբերվող մեկ կարևոր իրադարձություն,որի մասին սկսում են մտածել ինչ որ հետաքրքիր դրվագ: Մոտիվացվում են, աշխուժանում,սկսում են քննարկել:

Իմաստի ընկալման փուլում ուսուցիչը ապահովում է՝

1. սովորողների հետաքրքրության պահպանումը:
2. տեղեկատվության ընկալման ինքնավերահսկման ապահովումը,ստուգիչ հարցերի միջոցով:
3. նոր և հին տեղեկատվության շաղկապումը և իմացության նոր կառույցի ստեղծումը:Ուսուցիչը սահուն կերպով ներկայացնում է նոր դասը
4. հաղորդում է հիմնական տեղեկատվությունը նոր դասի վերաբերյալ ,բերում օրինակներ:

Կշռադատման փուլում ուսուցիչը հնարավորություն է տալիս աշակերտներին արժևորել,օգտագործել,կրիառել իրենց սովորածն ու յուրացրածը:Ուսուցիչը լուծում է իր առջև դրված խնդիրը՝ ճիշտ օգտագործել սովորողների ուժերը և հնարավորություն տալ նրանց կիրառելու ստացած գիտելիքները:

Ամփոփելով առաջին հետազոտական դասը կարելի է նշել, որ այն հաջողված էր, թիրախային խմբի աշակերտները կարողացան որոշ չափով վերլուծել խորքային հարցերը դրանց հանգուցալուծումը գտնել: Աշակերտները կարողացան արտահայտել իրենց դիրքորոշումը թեմայի շուրջ: Ուսուցիչը իր մոտ նշումներ արեց, վեր հանեց դասի դրական և բացասական կողմերը:Դասը հետաքրքիր էր,ժամանակի առումով կային

որոշակի սահմանափակումներ: Աշակերտները ոգևորված արտահայտվում էին, համեմատում և վերլուծում:

4. 2 Փորձարարական դաս 2

Երկրորդ դասի թեման Նար-Դոսի «Նա» պատմվածքն է: Նոր նյութի հաղորդումն՝ կարևոր հարցերի քննարկումով: Աշխատանքի նկարագրություն համար նպատակահարմար է ներկայացնել դասը՝ (պլանը հավելվածում), դրա ընթացքը, պրոբլեմային հարցերը և լուծման հնարավորություններն ու ուղիները: Սկզբում երեխաները վերհիշում են նախորդ դասի առանցքային խնդիրները:

Այսօրվա դասի նպատակն է ծանոթացնել աշակերտներին «Նա» պատմվածքի բովանդակությանը: Հասկանան՝ ի՞նչը օգնեց Անտոնիոյին, ի՞նչպիսի քայլեր էր նա ձեռնարկեց կյանքում վեր բարձրանալու համար, ինչպիսի՞ն էր նրա դիրքորոշումը, արդյո՞ք հիմա այդպես կվարվեինք և այլն:

Դասի սկզբում առաջանում են հարցեր՝ ի՞նչ նոր բան են սովորելու տվյալ դասաժամին, ի՞նչ նոր բան են կարողանալու անել և իմանալ դասի վերջում: Դասի վերջնարդյունքը կլինի բավարարված, հագեցած գիտելիքներով և կարողություններով: Կբարձրանա սովորողների ինքնավստահությունը, նաև ձեռք բերված հմտությունները համադրելու լուրջ կարողություն ձեռք կբերեն:

Խթանման փուլում աշակերտները ներկայացնում են, թե ինչ է կամքի ուժը, և որն էր Անտոնիոյի հաջողության գրավականը:

Դասը սկսում է կարճ հարցերի միջոցով և խթանելով նրանց հետաքրքրությունը, և ծանոթացնում է դասի կառուցվածքին:

Աշակերտներին ակտիվացնելուց հետո հնչում է հարց.

Ո՞վ է կատարել տնային առաջադրանքները: Ի՞նչ հարցեր են առաջացել: Աշակերտները շահագրգռվածությամբ սկսում են վերհիշել նախորդ օրվա իրենց յուրացրած նյութը, մեկը մյուսին լրացնելով ներկայացնում են «Ես և Նա» նորավեպի գլխավոր հերոսների տարբերությունները, և իրենց հետաքրքրասիրությունը լարում

սպասվելիք նոր գիտելիքների և կարողությունների յուրացմանը: Քննարկվում են առաջացած հարցերը, տրվում են սպառիչ պատասխաններ:

Աշակերտներին հետաքրքիր է դառնում դասի սպասվելիք բացահայտումները:

Ուսուցիչը սահուն կերպով ներկայացնում է նոր դասը, հաղորդում է հիմնական տեղեկատվությունը նոր դասի վերաբերյալ ,բերում օրինակներ,ցույց է տալիս նորավեպի հերոսների տարբերությունը:

Եթե հիմա լինեի նման իրավիճակ, ինչպե՞ս կվարվեիք:

Ո՞րը կլինեի ձեր որոշումը :

Ճի՞շտ էր արդյոք Անտոնիոյի որոշումը:

Աշակերտները լսում են, ինֆորմացվում են, աշխատում են,պատասխանում են հարցերին, քննարկում են,արտահայտում են իրենց կարծիքը:

Կշռադատման փուլում ուսուցիչը հնարավորություն է տալիս աշակերտներին արժևորել,օգտագործել,կիրառել իրենց սովորածն ու յուրացրածը: Հնչում են հետևյալ հարցերը`

1.Ո՞վ է Անտոնիոն, ինչպես է դասավորվել նրա կյանքը:

2.Որտե՞ղ են հանդիպում տղան և աղջիկը:

3. Հերթական տեսակցության ժամանակ Ջուլիետան ի՞նչ բովանդակությամբ նամակ է պատուհանից նետում Անտոնիոյին:

4. Ինչպե՞ս է պատանի ջութակահարը վրեժ լուծում Ջուլիետայից:

5. Ինչպե՞ս է անցնում Անտոնիո Բոնվինիի և Ջուլիետայի վերջին հանդիպումը:

5. Վերլուծություն

Հետազոտական աշխատանքը շատ հետաքրքիր ընթացք ունեցավ, աշակերտների մտքերը, գաղափարները երևացին յուրովի: Այսպիսի դասերը պետք են, սրանք նաև հուշում են ուսուցչին, թե որտեղ են թերանում աշակերտները: Դասերը շատ բովանդակալից էին,այն աշակերտները, որոնք պասիվ էին հիմնականում, կարողացան մասնակցել դասերին լիարժեք, նրանք ազատ արտահայտում էին իրենց դիրքորոշումը, կարծիքը: Կան աշակերտներ, որոնց ունակությունները մինչև վերջ էլ չեն բացահայտվում

և զանազան մեթոդների կիրառումը ցույց է տալիս դրանց արդյունավետության աստիճանը: Դասարանում ունեցանք որոշակի առաջընթաց, Ուսումնական ռազմավարությունները օգտագործվեցին արդյունավետ, միահյուսվելով ազգային արժեհամակարգին, ստացանք մտածող, տրամաբանող, վերլուծող և կարծիք արտահայտող աշակերտ, որը պատրաստ կլինի ապագայում նույնպես հստակ արտահայտվելու և իր դիրքորոշումը հայտնելու:

21- րդ դարի աշակերտը սեփական փորձով պետք է հասկանա, թե ինչպես է ստեղծվում պատմական գիտելիքը, կարողանա քննարկել նյութի բովանդակությունը, նշել պատճառներն ու հետեւանքները: Հասկանա՝ ինչպես է կարելոքվում իրադարձությունը եւ ինչ հարցեր են ծնվում պատմություն ուսումնասիրելի

6. Գրականության ցանկ

1. Հանրակրթության պետական չափորոշիչ: Հավելված N2 ՀՀ Կառավարության 2010 թվականի ապրիլի 8-ի N 439-Ն որոշման

2. Անահիտ Մենեմյան, Զարուհի Սարգսյան, Վարդուհի Ստեփանյան Հայ դեռահասի արժեհամակարգի փոխակերպումները էլեկտրոնային լրատվամիջոցների ազդեցությամբ (ուսումնասօժանդակ ձեռնարկ). – Եր

ԵՊՀ հրատ., 2013թ.:

3. [https://hy.wikipedia.org/wiki/ Դիրքորոշում](https://hy.wikipedia.org/wiki/Դիրքորոշում)

4. Զեյնալյան Ն. Ա., Անձնային արժեք հասկացությունն անձի տեսություններում, Հանրային կառավարում, «Պետական ծառայություն» Երևան, 2/2017:

5. Գրականության դասագիրք, 8-րդ դասարան, Դավիթ Գասպարյան, 2017թ, Երևան:

7. Հավելված

ԴԱՄԻ ՊԼԱՆ 1

Ուսուցիչ՝	Քանաքարա Կարեյան
Դպրոց՝	Վարդենիկի կրթահամալիր
Դասարան՝	8-րդ դասարան
Աշակերտների քանակ՝	17
Ամսաթիվ՝	15. 04.2022

Դասի թեմա- «Ես և Նա» նորավեպի «Ես» պատմվածքը:	
Դասի նպատակը	
<p>.Խորացնել ու ամրապնդել գիտելիքները նորավեպի և պատմվածքի մասին:</p> <p>.Համառոտ շարադրանքով նկարագրել գլխավոր հերոսին:</p>	
Դասի վերջնարդյունքներ	
<p>Դասի հենց սկզբից սովորողների համար պետք է պարզ լինի թե ի՞նչ նոր բան են սովորելու տվյալ դասաժամին,ի՞նչ նոր բան են կարողանալու անել և իմանալ դասի վերջում:Դասի վերջնարդյունքը կլինի բավարարված,հագեցած գիտելիքներով և կարողություններով:Կբարձրանա սովորողների ինքնավստահությունը, նաև ձեռք բերված հմտությունները համադրելու լուրջ կարողություն ձեռք կբերեն:</p> <p>Աշակերտը կկարողանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> . Բնագիրն ընթերցել, ընկալել բովանդակությունը և հիմնական միտքը: .Ներկայացնել գրական ստեղծագործության ժանրային առանձնահատկությունները: . Ներկայացնել պատմվածքի գաղափարական բովանդակությունը: 	
Ռեսուրսներ	
<p>Նյութի բովանդակությունը սովորողներին հասցնելու , նրանց գործուն մասնակցությունը գիտելիքի ձեռքբերմանը ապահովելուն դասն արդյունավետ վարելու համար ուսուցման գործընթացում կիրառվելու են հետևյալ դիդակտիկ նյութերը՝</p> <ul style="list-style-type: none"> . նկարներ . օժանդակ նյութեր . տետրեր . դասագիրք . բառատետրեր 	
Ուսուցչի գործողությունները	Աշակերտներիգործողությունները

5 րոպե

Դասի սկիզբ

Դասարան մտնելուց հետո ուսուցիչը ունի մեկ ամենակարևոր քայլ՝ կոտրել սառույցը սովորողների և սովորեցնողի միջև: Այդ նպատակով նա սկսում է կարճ հարցերի միջոցով և խթանել նրանց հետաքրքրությունը, և ծանոթացնել դասի կառուցվածքին:

Օրինակ հնչում են հետևյալ հարցերը.

. տեսնենք ով՞ ավելի լավ կհիշի և կթվարկի Նար-Դոսի առավել հայտնի գործերը:

. այսօր ձեզ համար բացահայտումների օր է լինելու:

Աշակերտներին ակտիվացնելուց հետո հնչում է հարց.

Ո՞վ է կատարել տնային առաջադրանքները: Ի՞նչ հարցեր են առաջացել: Եթե հարցեր չունեն տնային առաջադրանքները կներկայացնեն դասը պատասխանելու ընթացքում: Տնային հանձնարարությունները ստուգվում են ընթացիկ հարցերի միջոցով:

Աշակերտները շահագրգռվածությամբ սկսում են վերհիշել նախորդ օրվա իրենց յուրացրած նյութը, մեկը մյուսին լրացնելով ներկայացնում են անցածը և իրենց հետաքրքրասիրությունը լարում սպասվելիք նոր գիտելիքների և կարողությունների յուրացմանը:

Աշակերտներին հետաքրքիր է դառնում դասի սպասվելիք բացահայտումները:

Աշակերտները բացում են իրենց տետրերը և պատրաստվում դասին:

Կրկնում են դասը:

15 րոպե

Փուլ 1

Ուսուցիչը մոտենում է գրատախտակին և կիրառում <<մտազրոհ>>մեթոդը, որի միջոցով թույլ է տալիս արտահայտվել բոլոր աշակերտներին:Մտազրոհի միջոցով կարողանում է ապահովել բոլոր սովորողների ներգրավվածությունը, հասկանալ թեմայի յուրացման մակարդակը:Այնուհետև հրահասանգում է աշակերտներին մտածել մեկ հետաքրքիր դրվագ իրենց արտահայտած մտքի շուրջ:

Այնուհետև ուսուցիչը ԽԻԿ համակարգի միջոցով ուղղորդում է սովորողներին :

Այս փուլում նրանք ներկայացնում են նյութը,որի ընթացքում հնչում են հարցեր՝ ներգրավելով մյուս սովորողներին նյութի քննարկման մեջ:

Ուսուցիչը խթանում է, հիշեցնում է, հարցեր է տալիս:

. Ուղղորդում է հետաքրքրասիրությունը թեմայի շուրջ,հարցնում է «Ես»-ի գլխավոր հերոսի մասին:

. հիշեցնում ,վեր է հանում նախորդ գիտելիքները:

. գտնում է խթանումն իրականացնող արդյունավետ հնարներ:

10-15 րոպե

Փուլ 1-ի ամփոփում

Իմաստի ընկալման փուլում ուսուցիչը ապահովում է՝

1. սովորողների հետաքրքրության պահպանումը՝ մեջբերելով հայտնի պատմիչների խոսքերից
2. տեղեկատվության ընկալման ինքնավերահսկման ապահովումը,ստուգիչ հարցերի միջոցով
3. նոր և հին տեղեկատվության շաղկապումը և իմացության նոր կառույցի ստեղծումը:Ուսուցիչը սահուն կերպով ներկայացնում է նոր դասը
4. հաղորդում է հիմնական տեղեկատվությունը նոր դասի վերաբերյալ ,բերում օրինակներ,ցույց է տալիս գլխավոր հերոսների տարբերությունը

Աշակերտները մեկը մյուսին արագ հաջորդելով ասում են իրենց սովորած և յուրացրած թեմային վերաբերվող մեկ կարևոր իրադարձություն,որի մասին սկսում են մտածել ինչ որ հետաքրքիր դրվագ:

Մոտիվացվում են, աշխուժանում,սկսում են քննարկել

Աշակերտները ներկայացնում են դասի հիմնական բովանդակային մասերը:

Պատախանում են հարցերին:

Լսում են, ինֆորմացվում են, աշխատում են:

<p>10 րոպե</p> <p>Փուլ 2</p> <p>Կշռադատման փուլում ուսուցիչը հնարավորություն է տալիս աշակերտներին արժևորել, օգտագործել, կրիառել իրենց սովորածն ու յուրացրածը: Ուսուցիչը լուծում է իր առջև դրված խնդիրը՝ ճիշտ օգտագործել սովորողների ուժերը և հնարավորություն տալ նրանց կիրառելու ստացած գիտելիքները:</p> <p>Սովորողներից ում անունը հնչում է, մոտենում է ուսուցչի սեղանին, վերցնում է սեղանին դրված նկարներից մեկը և ներկայացնում դասարանին: Նախապես հայտարարվում է օգտագործել մեկ բովանդակալից նախադասություն:</p>	<p>Աշակերտները մոտենում են ուսուցչի սեղանին, պատահականության սկզբունքով վերցնում են որևէ նկար և մեկ նախադասությամբ մեկնաբանում այն:</p> <p>Պատասխանում են առաջադրած հարցերին:</p> <p>Աշակերտները աշխատում են, կատարում են առաջադրանքը, կշռադատում են, ամփոփում են յուրացրածը, եզրահանգումներ են անում:</p>
<p>3-5 րոպե</p> <p>Ամփոփում</p> <p>ԳՆԱՀՍՍՈՒՄ Է՝</p> <ol style="list-style-type: none"> աշակերտների պատասխանները աշակերտների կատարած աշխատանքները 	<p>Աշակերտները պատում են՝</p> <ul style="list-style-type: none"> գնահատվելուն, գնահատականին, <p>որի արդյունքում՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ոգևորվում են, հիասթափվում են, տխրում են, ուրախանում են:
<p>Տնային աշխատանք</p> <p>ՀԱՆՁՆԱԲԱՐՈՒՄ Է՝</p> <ol style="list-style-type: none"> տնային առաջադրանք բացատրում է առաջադրանքը 	

ԴԱՄԻ ՊԼԱՆ 2

Ուսուցիչ՝ Քանաքարա Կարեյան

Առարկա՝	Գրականություն	Ամսաթիվ	18. 04.22թ.	Կիսամյակ	2-րդ	Դասարան	8-րդ
Թեմա՝	«Ես և Նա» նորավեպի «Նա» պատմվածքը						
Օգտագործվող նյութեր՝	նկարներ օժանդակ նյութեր դասագիրք տետրեր բառատետրեր						
Դասի նպատակը՝	.ներկայացնել նորավեպի կառուցվածքին բնորոշ առանձնահատկությունները .ծանոթացնել նյութի բովանդակությանը .բնութագրել գլխավոր կերպարներին, մեկնաբանել նրանց գործունեությունը .ներկայացնել գլխավոր հերոսների դրական և բացասական կողմերը						
	Ուսուցման արդյունքներ, որոնք կփաստեն, որ ուսուցումը տեղի ունեցավ						
Վերջնարդյունքները՝	Դասի հենց սկզբից սովորողների համար պետք է պարզ լինի թե ի՞նչ նոր բան են սովորելու տվյալ դասաժամին, ի՞նչ նոր բան են կարողանալու անել և իմանալ դասի վերջում: Դասի վերջնարդյունքը կլինի բավարարված, հագեցած գիտելիքներով և կարողություններով: Կբարձրանա սովորողների ինքնավստահությունը, նաև ձեռք բերված հմտությունները համադրելու լուրջ կարողություն ձեռք կբերեն:						
Գործողություններ / ժամանակություն /	Ուսումնական գործունեություն <i>Աշակերտ</i>	Ուսումնական գործունեություն <i>Ուսուցիչ</i>	Հարցադրումներ			Կիրառվող մեթոդ /ներ/	

<p>Խթանման փուլ 5-10 րոպե</p>	<p>Աշակերտները շահագրգռվածությամբ սկսում են վերհիշել նախորդ օրվա իրենց յուրացրած նյութը, մեկը մյուսին լրացնելով ներկայացնում են անցածը և իրենց հետաքրքրասիրությունը լարում սպասվելիք նոր գիտելիքների և կարողությունների յուրացմանը:</p> <p>Աշակերտներին հետաքրքիր է դառնում դասի սպասվելիք բացահայտումները</p>	<p>Դասը սկսում է կարճ հարցերի միջոցով և խթանելով նրանց հետաքրքրությունը, և ծանոթացնում է դասի կառուցվածքին:</p> <p>Աշակերտներին ակտիվացնելուց հետո հնչում է հարց.</p> <p>Ո՞վ է կատարել տնային առաջադրանքները: Ի՞նչ հարցեր են առաջացել:</p>	<p>Օրինակ հնչում են հետևյալ հարցերը.</p> <ul style="list-style-type: none"> . տեսնենք ով՞ ավելի լավ կհիշի մեր նախորդ դասի հերոսներին . այսօր ձեզ համար բացահայտումների օր է լինելու . պատկերացնումու՞մ եք թե մենք այսօր կամային ինչպիսի որակներ ենք բացահայտելու 	<p>Մտազրոհ, պոպկորն</p>
<p>Իմաստի ընկալման փուլ 15-20 րոպե</p>	<p>Լսում են, ինֆորմացվում են, աշխատում են, պատասխանում են հարցերին, քննարկում են, արտահայտում են իրենց կարծիքը</p>	<p>Մովորողների հետաքրքրության պահպանումը՝ մեջբերելով հայտնի պատմիչների խոսքերից</p> <p>2. տեղեկատվության ընկալման ինքնավերահսկման ապահովումը, ստուգիչ հարցերի միջոցով</p> <p>3. նոր և հին տեղեկատվության շաղկապումը և իմացության նոր կառույցի ստեղծումը: Ուսուցիչը սահուն կերպով</p>	<p>Ինչպե՞ս դուք կվարվեիք Անտոնիոյի փոխարեն: Ո՞րը կլինեք ձեր որոշումը : Եթե հիմա լինեք նման իրավիճակ դուք ինչպե՞ս կվարվեիք: Ճի՞շտ էր արդյոք Անտոնիոյի որոշումը:</p>	<p>Հարց ու պատասխան, համեմատություն, Մոկրատեսյան քննարկում</p>

		ներկայացնում է նոր դասը 4. հաղորդում է հիմնական տեղեկատվությունը նոր դասի վերաբերյալ, քերում օրինակներ, ցույց է տալիս նախորդ երկի և նորի հերոսների տարբերությունը		
Կշռադատման փուլ 10 րոպե	Աշակերտները հագեցած ինֆորմացիա ստացան, նրանք ակտիվ են ոգևորված, յուրաքանչյուրը յուրովի արժևորեց պատմվածքի գաղափարը:	Կշռադատման փուլում ուսուցիչը հնարավորություն է տալիս աշակերտներին արժևորել, օգտագործել, կրիտիկ իրենց սովորածն ու յուրացրածը: Ուսուցիչը լուծում է իր առջև դրված խնդիրը՝ ճիշտ օգտագործել սովորողների ուժերը և հնարավորություն տալ նրանց կիրառելու ստացած գիտելիքները	Ինչպիսի՞ ավարտ կուզենայիք «Ես» պատմվածքի համար ինչպե՞ս կգնահատեք «Ես և Նա» նորավեպի հերոսների արարքները Հերոսներից ու՞մ կուզենայիք նմանվել և ինչու՞	Քառաբաժան, Հարց ու պատասխան
Տնային աշխատանք 5 րոպե	Աշակերտները գնահատվում են: Հանձնարարվում է ուսումնասիրություն անել և վերլուծել թեման:			